

Hlavný kontrolór mesta BARDEJOV

Odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu Mesta Bardejov na rok 2016 a roky 2017, 2018

V zmysle ust. § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, predkladám k návrhu rozpočtu mesta na rok 2016, viacročného rozpočtu na roky 2017, 2018 a k návrhu programového rozpočtu toto

o d b o r n é s t a n o v i s k o

Návrh rozpočtu je vypracovaný v súlade s ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy.

Rozpočet je spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia a ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Mesto si vydýchlo. Po piatich rokoch je hrozba Damoklovho meča zažehnaná a subvenčný podvod s MHPPB zabudnutý. Stálo to však príliš veľa úsilia, stratených 5 rokov a hlavne peňazí. Teraz sa už môže primátor mesta obzerať po solventnejších podnikateľoch, ktorí by park oživil. K tomu pomôže aj dobrý výnos podielových daní, ďaleko najvyšší v histórii. Už nemusí mesto nahrádzať ich nedostatok predajom vlastného majetku. To spôsobovalo iba kritiku ZMOS-u, pretože tí právom upozorňovali samosprávy na zákon o majetku obcí, ktorý nabáda, že nie jeho predaj, ale v zásade nezmenšenej výške majetok zachovávať treba. Z kapitálových príjmov sa očakáva stabilný zákonný transfer na zachovanie a rozvoj územia mesta Bardejov, vyplývajúci z prestížneho členstva v Unesco. A nič viac! Ak zohľadníme výdavkovú časť kapitálového rozpočtu, bez úveru by sme čo chvíľu nasledovali našu okresnú obec Ondavka. Zima, tma a dlhy. A to si nemôže mesto Bardejov dovoliť. Úver však áno. Za ten 1 milión som sa vyjadril v Stanovisku hlavného kontrolóra mesta k dodržaniu podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania (viď. materiál predložený na rokovanie pri schvaľovaní rozpočtu). V skutočnosti je rozpočet zostavený ako **prebytkový vo výške + 3 596 €** (viď tab. č. 1).

Tab. č. 1: Sumárne rozpočtové ukazovatele

Príjmy bežného rozpočtu	21 068 395
Výdavky bežného rozpočtu	19 682 274
+ prebytok	+ 1 386 121
Príjmy kapitálového rozpočtu	480 000
Výdavky kapitálového rozpočtu	1 862 525
- schodok	- 1 382 525
Príjmové finančné operácie	1 060 000
Výdavkové finančné operácie	1 063 596
- schodok	- 3 596
Objem bež. a kapit. príjmov mesta celkom	21 548 395
Objem bež. a kapit. výdavkov mesta celkom	21 544 799
+ prebytok	+ 3 596

A. ROZPOČET PRÍJMOV

A. 1. Bežné príjmy

Po zohľadnení ukazovateľov návrhu štátneho rozpočtu verejnej správy, úpravy sadzieb miestnych daní a poplatkov pre rok 2016, stanovení príjmov z prenájmu majetku mesta vyplývajúcich zo zmluvných vzťahov s obchodnými spoločnosťami s majetkovou účasťou mesta a ďalších príjmových položiek, vývoj bežných príjmov pre rok 2016 sa javí nasledovne:

- podielové dane sú v porovnaní s rokom 2015 vyššie o	12,9 %
- daň z nehnuteľností je vyššia o	0,4 %
- dane za tovary a služby vyššie o	1,9 %
- príjmy z podnikania a vlastného majetku nižšie o	- 20,7 %
- administratívne poplatky vyššie o	0,1 %
- príjmy úrokov z účtov sú na úrovni roku 2014	0 %
- iné nedaňové príjmy vyššie o	13,6 %
- granty a transfery vyššie o	1,5 %

Výnos dane z príjmu fyzických osôb (tzv. podielové dane) sú príjmy samosprávy plynúce zo štátneho rozpočtu na vykonávanie samosprávnych funkcií mesta, tvoria základnú, najvyššiu položku príjmovej časti rozpočtu mesta (70 % všetkých príjmov mimo grantov a transferov na prenesený výkon štátnej správy, t.j. na školstvo a sociálne veci). V porovnaní s vlaňajškom porastú o 12,9 %, čo je vo finančnom vyjadrení suma 1 187 054 €.

Dostať peniaze za nájom majetku od obchodných spoločností so 100 %-nou majetkovou účasťou mesta je čím ďalej, tým väčší problém, avšak najziskovejšia obchodná spoločnosť (tepelná) je taká veľkorysá, že ponúkla mestu za nájom 230 tis. € a dokonca si môže mesto aj samo vybrať akcie, ktoré by chcelo realizovať (174 tis. €).

Toto si druhá obchodná spoločnosť (bytová) nemôže ani zďaleka dovoliť, tá je rada, že za nájom odvedie 140 tis. a 50 tis. jej ostane na investície. Neustály, unavujúci niekoľko ročný spor o správu paneláku K4 má od začiatku iba jedno východisko. A tým je dohoda ľudí,

ktorí v ňom bývajú. Žiadni právnici, konatelia, kadejakí funkcionári. K tomu treba iba jediné. Rozum!

Tretia spoločnosť (televízna), tá neprináša žiaden zisk, ak nerátame v tom duchovný rozmer tých, ktorí majú signál a sú ochotní prepnúť kanál s kuchynskou tematikou.

Štvrtá spoločnosť (lesná), tá by mala zabezpečovať trvalo udržateľný život v mestských lesoch, než sa nechať vťahnuť v honbe za ziskom do preteku, kto dá viac za drevo, ktoré napokon aj tak skončí v spaľovni ako drevná štiepka. Každopádne peniaze na opravu existujúcich cestičiek na realizáciu projektu cyklotrás v mestských lesoch sa javí ako múdra investícia.

Majetkovú minoritnú účasť má mesto ešte v Ekobarde, a.s. Zmluva končí o nie celé dva roky a situácia sa rapídne zvrtila. Po kontrole, kde bolo zistené záporné vlastné imanie, spoločnosť pokračuje v napĺňaní zmluvy a na jej prípadnej strate sa bude podieľať mesto 34 %-tami. Občania však môžu ostať pokojní, na cenu za odpad to nemá žiaden vplyv. Zatiaľ. Škoda, že po takmer ôsmich rokoch pretrvávajú problémy s bioodpadom i separovaným zberom. Pritom nemožno povedať, žeby mesto túto aktivitu podcenilo. Jednoducho musí to urobiť ináč.

A. 2. Kapitálové príjmy

Kapitálový rozpočet ráta len s jediným príjmom a to je dotácia v zmysle zákona č. 176/2002 Z. z. Zákon o ochrane a rozvoji územia Bardejov na záchranu a obnovu historických pamiatok v sume 480 tis. €. V žiadnom prípade nie je vylúčené, že drobné predaje v zmysle osobitného zreteľa podľa Zásad o hospodárení a nakladaní s majetkom mesta sa uskutočnia.

B. ROZPOČET VÝDAVKOV

Bežné a kapitálové výdavky

Návrh rozpočtu je rozdelený do trinástich programov:

- 1 - Služby občanom
- 2 - Bezpečnosť
- 3 - Doprava
- 4 - Vzdelávanie
- 5 - Šport
- 6 - Manažment a správa mesta
- 7 - Cestovný ruch a rozvoj podnikania
- 8 - Životné prostredie a územný plán mesta
- 9 - Verejné osvetlenie
- 10 - Kultúra a média
- 11 - Starostlivosť o pamiatky
- 12 - Sociálne zabezpečenie
- 13 - Bývanie a občianska vybavenosť

% z celkového rozpočtu výdavkov

Mesta a RO

- program: Služby občanom	1 %
- program: Bezpečnosť	2 %
- program: Doprava	9 %
- program: Vzdelávanie	42 %
- program: Šport	5 %
- program: Manažment a správa mesta	13 %
- program: Cestovný ruch	3 %
- program: Životné prostr. a územný plán	7 %
- program: Verejné osvetlenie	2 %
- program: Kultúra a médiá	2 %
- program: Starostlivosť o pamiatky	3 %
- program: Sociálne zabezpečenie	9 %
- program: Bývanie a občianska vybavenosť	2 %

V percentuálnom vyjadrení je z balíka na výdavky rozdelenie veľmi podobné roku 2015, vo finančnom vyjadrení je okrem kultúry a bývania pridané všade (viď. komentár programov výdavkov 1 - 13).

Program 1: Služby občanom

2016/2015 (+ nárast, - pokles)

+ 12 200 €

Šikovný Bapos, m.p. nastavil výber poplatkov aj nariadenie za hrobové miesta do takých parametrov, že navýšovať finančné prostriedky na budúci rok nie je potrebné. Je však potrebné zamyslieť sa ako ďalej s rozširovaním cintorína, kam bude smerovať, pretože obchvat je priveľká konkurencia na pozemky.

Cirkvi začínajú s nulou, Komunitná nadácia ak si dá pozor a nebude rozdeľovať bodliaky do rúk samosprávy, potom má šancu aj na vyšší transfer.

Program 2: Bezpečnosť

2016/2015

+ 25 045 €

Vo finančnom vyjadrení sa viac bezpečnosti odrazí v platoch nových policajtov (+ 5), azda dôjde aj k vytvoreniu stanice na Vinbargu, čo je po rokoch dobrá správa, veď napr. taká nedostavaná krytá plaváreň vyzerá ako sekvencia z obrazových správ TV Al Džazíra po kobercovom nálete stíhačiek hociktorého mesta v Sýrii. Ostré oči na kamerovom monitoringu nebudú mať posilu, ale vyššie plnenie je dôsledkom končiacej sa zmluvy pre pracovníkov chráneného pracoviska.

Program 3: Doprava

2016/2015

+ 407 379 €

Cestné komunikácie boli podhodnotené, tohtoročné dostanú o 5 % viac finančných prostriedkov. Predovšetkým bude treba finančne zalátať cesty, resp. akcie už ukončené, vrátane doplatkov, neoprávnených výdavkov atď.

MHD už zaradila taký rýchlostný stupeň, že dva roky pred ukončením Zmluvy o službách v mestskej autobusovej doprave v meste Bardejov to vyzerá na idylku.

V minulosti toľko kritizovaná MHD sa viac-menej premáva naďalej poloprázdna, a keďže projektanti J-Z obchvatu zabudli nakresliť ako sa dostať do chatových osád Rurna, Slaninovka a aj Kira, nehovoriac o Bellevue a Mihaľove, možno sa obloženosť cestujúcich smerom na Mihaľov zvýši, pretože po starej ceste sa kolaudáciou obchvatu turistika po červenej a kyslíkova dráha na Kire budúcim rokom skončí. V lete 2017 končí aj zmluva s prešovskou SAD-kou, mesto však stále ešte nemá vyrovnané resty dva roky dozadu.

Program 4: Vzdelávanie

2016/2015

+ 368 132 €

Potešiteľnou správou je to, že učitelia budú mať o 5% vyšší plat, dokonca učiteľky MŠ budú mať vyšší plat o 7%. Menej potešiteľné paradoxne je to, čo treba pri MŠ jednoznačne kvitovať. Zachytený edukačný program cez IT v MŠ nemá doposiaľ gazdu (neriešená problematika správy a údržby interaktívnych tabúl).

Školy a školské zariadenia dostanú finančné prostriedky podľa počtu žiakov vykázaných k 30.9. v EDU zbere.

Pri neštátnych školských zariadeniach (po novom 09.5.0 – Vzdelávanie nedefinované podľa úrovne) pribudli dva nové subjekty, a to Externé CVC, čo znamená platbu za naše deti, ktoré nie sú u nás a Súkromná ZUŠ Roma Education SK Košice, čo znamená, naše deti navštevujú cudzie zariadenie v našom meste.

Vo finančnom vyjadrení je menej prostriedkov na CVC (-75 tis. €), pretože pretrhnutá kontinuita starého Pionieráku sa musí budovať nanovo. Menej dostane aj renomovaný ICJ Breisky (-490 €), pretože aj Bardejov pociťuje demografický úbytok detí a vzniká aj inštitucionalizovaná jazyková konkurencia. Úplne sa vytratilo z portfólia mesta Súkromné centrum špeciálnej pedagogickej poradne (- 152 665 €). Kým u Marty Breisky bude dostatok priestoru v triede, starosta v Tročanoch bude musieť rozmýšľať o prístavbe pre Stašákovvej SCŠPP. Namiesto tohto transferu bude mať ekonóm virtuálne v rukách možnosť posúvať cez účty 126 tis. € novému subjektu Súkromná ZUŠ Roma Education SK KE.

Program 5: Šport

2016/2015

+ 67 514 €

Toto bude asi nočná mora futbalistov, pretože v tomto programe najväčší kapitálový výdavok vo výške 200 tis. € ani zďaleka nepostačuje na to, aby bol štadión dostavaný komplexne. Chýbať bude umelé osvetlenie, svetelná tabuľa a ukazovateľ skóre, tribúny (severná a časť východnej), vykurovanie trávnik a iné.

Potešiteľné je to, že mesto bude naďalej podporovať využívanie športových zariadení pre školy, mládež a iné občianske združenia, čoho dôsledkom je aj oproti vlašajsku naplnený fond športových podujatí a fond mládežníckeho športu. Hokejisti vstupujú do poslednej tretiny pred predĺžením platnej zmluvy, avšak víťaz v reklamačnom spore o deravú strechu, v ktorej je protivníkom mesta zhotoviteľ stavby Unistav Prešov a zmluvným súperom správcu zimného štadióna Bapos, m.p., Bemaco HC 46, n.o., je v oboch prípadoch nejasný. Hokejové vedenie neplní podmienky nájomnej zmluvy v časti Technické zhodnotenie majetku mesta, pretože do vnútra štadióna stále prší alebo kvapká.

K 1.1.2016 odchádza od Baposu predposledná bašta športovo-rekreačných služieb – Krytá plaváreň. Túto náročnú a hlboko podfinancovanú prevádzku sa vynasnaží revitalizovať mestská spoločnosť Bardterm, s.r.o.

Program 6: Manažment a správa mesta

2016/2015

+ 270 976 €

Po dlhšom čase sa rozhodlo 7 pracovníkov ukončiť pracovný pomer, čo na jednej strane evokuje dojem personálneho zefektívnenia úradu, a tým aj zníženia finančných prostriedkov, ale ako vieme v tomto roku je opak pravdou, odchádzajúci zamestnanci dostanú štedré, nárokové odstupné. Tí, čo zostanú, môžu očakávať 4%-né navýšenie základných plátov a financie sú nastavené tak, že je zohľadnené iba zákonné navýšenie miezd. Po uverejnení priemernej mzdy v národnom hospodárstve si prílepšia funkcionári a obdobná úprava by sa mala zohľadniť aj u poslancov a členov komisií.

S odmenami sa pri rozbehu fiškálneho roka neráta. Pri mestskom informačnom systéme je evidentné 10%-né navýšenie, avšak aj vzhľadom na kontrolné zistenie HK z kontroly vykonanej v mesiaci jún 2015, ešte stále nepostačujúce.

Program 7: Cestovný ruch a rozvoj podnikania

2016/2015

+ 137 142 €

Nárast finančných prostriedkov pre KTC o viac než 50 % je na údržbu, vrátane prevzatého bývalého pracovníka z opusteného CVČ.

TIK-y sú dotované stále rovnako, opäť v B. Kúpeľoch je pridané a mestský TIK ostáva na tej istej úrovni. Podobne je to aj u OOCR „Šariš – Bardejov“.

Kultúrne akcie pred jarmokom majú naopak celkom reálne finančné zabezpečenie (+38%) a vzhľadom na okružle jubileá historického i novodobého jarmoku a s prihliadnutím aj na záujem verejnosti možno konštatovať, že jarmok bude veselý (+ 28 %).

Program 8: Životné prostredie a územný plán mesta

2016/2015

+ 76 000 €

Zmluva s EKOBARD, a.s. končí v lete 2017, dovedy to môže byť ešte veľmi tvrdý oriešok, pretože EKOBARD, a.s. prišiel o „vlastnú“ skládku, čím narastajú náklady na vývoz odpadu do Hanušoviec (na dopravu navýšenie 70 tis. €) a aj keď sa nás to priamo netýka, pretože zmluvnú cenu máme vysúťaženú, odrazí sa to z titulu našej účasti na strate celej spoločnosti (Mesto je minoritný spoločník s majetkovou účasťou 34%). Občania môžu byť pokojní, tohto roku cena porastie len u podnikateľov, ktorí voľakedy šikovne zamenili kontajner za 110 litrovú KUKA nádobu.

Karanténna stanica (KS) vzbudzuje pozornosť už tretím rokom. Zbytočne, pretože ak by sa vyčerpali plánované finančné prostriedky v roku 2014 vo výške 32 500 €, nemusela táto kauza eskalovať až do petície. V tomto končiacom roku sa v kapitálových výdavkoch neplánovali žiadne prostriedky, čosi sa však porobilo na Lukavici, zatiaľ bez vyjadrenia veterinárneho orgánu. Otázka, či bude 20 500 € vyčlenených na rok 2016 postačovať na to, aby veterinári dali psíkom zelenú, ostáva otvorená. Vyhláška totiž nepustí.

Program 9: Verejné osvetlenie

2016/2015

+ 27 600 €

Klasická zmluva o tom, ako úspora sa stane napokon vyšším nákladom je výmena svietidiel v meste, kde za výmenu žiaroviek hruškovitého typu za LED-ky bolo osadených

viacej bodov a tým narastie spotreba energie. V meste sú však stále lokality, kde osvetlenie hapruje. Napr. okrajové časti mesta, Ťačevská ul., Přerovská ul. a Nový Sad.

Program 10: Kultúra a médiá

2016/2015

- 38 732 €

Účinkujúcim a ďalším aktérom zo ZPOZ-u sa vyjasní tvár, lebo so Zásadami odmeňovania ZPOZ sa dlhšiu dobu nenarábalo a od novembrovej novely si už všetci aktéri môžu upraviť zovňajšok a ošatenie a aj iné kategórie, ktoré má ZPOZ pod palcom, vrátane odmien a poplatkov za jednotlivé úkony.

Pri kultúre sú nastavené financie reálne, pri BTV je 4 %-ný nárast mzdových prostriedkov.

Program 11: Starostlivosť o pamiatky

2016/2015

+ 114 000 €

Mesto Bardejov ráta v súlade so Zákonom o Bardejove s finančným transférom za to, že sme neboli xenofóbni a ubránili sme si skvost nielen na Slovensku. Radničné nám. je prakticky také ako pred Stockelom, či po ňom. To isté sa však nedá povedať o Suburbiu, pretože aj keď Židia prišli trochu neskôr, mesto naň prispieva sporadicky. A tak sa o záchranu stará OZ a financiami bratislavská ŽNO a tohto roku aj Nóri. Ani členské v Unesco nie je stabilné, mesto by uvítalo aj vyšší transfer, veď roboty je tu dostatok. Budúci rok sa plánuje s obnovou hradu a so sfunkčnením dufartu a zdá sa, že tisíc eur na údržbu centrálnej mestskej zóny je málo, pretože sme denno-denne svedkami povylamovaných riečnych kameňov.

Program 12: Sociálne zabezpečenie

2015/2014

+ 138 961 €

Dňa 1.7.2015 vzniklo Centrum sociálnych služieb zlúčením stratového zariadenia pre seniorov ZPS Topľa a ziskového ZPS Čergov. Ešte predtým k ZPS na Topli pribudol denný stacionár, v ktorom bolo 8 klientov. Teraz má riaditeľka ambíciu nevyrábať stratu, efektívne poskytovať služby, a to až do takej miery, že plán pre stacionár na budúci rok je o +40 tis. vyšší, čo je o viac ako tisíc percent.

Dôchodcovia sa môžu v pohode najesť, niektorí maličkí pri narodení dostanú trochu viac, bezdomovci môžu oslavovať, majú prilepšené o + 8 tis. € a do terénu na sociálnu prácu sa pridalo osemnásobne viac. Zvýšilo sa ešte aj na dotácie pre externé subjekty (3 tis. €).

Program 13: Bývanie a občianska vybavenosť

2015/2014

- 11 950 €

Nechystá sa žiaden investičný boom zo strany obchodných spoločností, Bardterm odvedie do rozpočtu mesta za nájom 230 tis. € a Bardbyt 140 tis. €. Zvyšujú sa peniaze na opravu a údržbu bytov Vinbarg, náklady na SOS Kúpele sú v tej istej výške. Najväčšou hrozbou v tomto programe sa javí prvok právne služby a súdne poplatky. Sú vo výške 400 €, ale vzhľadom na rozsah ako i napr. súdne poplatky za spor o kúpeľný les (30 tis. €) môžu mestský trezor riadne preriediť.

C. ROZPOČET FINANČNÝCH OPERÁCIÍ

C. 1. Príjmové finančné operácie

Príjmové finančné operácie tvoria príjmy z fondov mesta (60 000 €) a plánované čerpanie úveru (1 000 000 €).

Príjmové finančné operácie spolu: 1 060 000 €.

C. 2. Výdavkové finančné operácie

Výdavkové finančné operácie tvoria splácanie istín a lízingových splátok v týchto oblastiach: *Doprava* – splátka istiny úverov na „inv. akcie mesta“ a MK (301 569 €)

Šport – splátka úveru na zimný štadión (134 767 €)

Manažment a správa mesta – splátka istiny úverov na spoluf.grantov (571 280 €)

Bývanie a obč. vybavenosť – splátka istiny úveru ŠFRB -byty Vinbarg (55 980 €)

Výdavkové finančné operácie spolu: 1 063 596 €.

D. PROGRAMOVÝ ROZPOČET

Programový rozpočet mesta odráža úroveň dlhodobého plánovania a ako sa k tomu postavia participujúci jedinci. Bardejovský programový rozpočet nie je žiadne ternó, i keď mu nemožno uprieť snahu naplňať stanovené zámery a ciele pre dosiahnutie očakávaného pozitívneho výsledku. Avšak často sú to náhodilé, neoverené čísla, merateľné ukazovatele vzbudzujú údiv, nedostatočný komentár.

To, čo mu fakt nechýba je stručnosť, niekedy až prehnaná, takže je z neho ťažko vydedukovať cieľové skupiny, resp. konečný výsledok ako taký.

ZÁVER

Návrh rozpočtu bol prerokovaný na porade primátora mesta, v komisiách MsZ a dňa 3.12.2015 na zasadnutí MsR. Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov bola splnená podmienka zverejnenia rozpočtu 15 dní pred jeho schválením.

Na základe uvedených skutočností **o d p o r ú č a m** mestskému zastupiteľstvu

schváliť

návrh programového rozpočtu Mesta Bardejov a zriadených rozpočtových organizácií na rok 2016

a

zobrať na vedomie

návrh programového rozpočtu Mesta Bardejov a zriadených rozpočtových organizácií na roky 2017, 2018

V Bardejove 2. decembra 2015

Mgr. Vladimír Harajda
hlavný kontrolór mesta

Tento materiál obsahuje 8 strán textu.